

Reactie op conceptwetsvoorstel *Onderwijs op andere locaties*

VOS/ABB vindt dat iedere school open moet staan voor elk kind en iedere docent. Scholen moeten goed onderwijs geven en hebben daarnaast de plicht om emancipatie en tolerantie te scheppen. Scholen vervullen daarmee een belangrijke taak voor de samenleving en geven ook richting aan de samenleving. Met andere woorden: scholen zijn van en voor de samenleving en vormen bovenal zelf ook een gemeenschap die zich kenmerkt door een diversiteit aan culturen en achtergronden. Wanneer kinderen van jongs af aan als vanzelfsprekend in contact komen met andere culturen, religies en achtergronden, levert dat een waardevolle bijdrage aan een tolerante samenleving. Een school waarin iedereen welkom is, vormt daarbij de basis. Onze kernwaarden sluiten hierbij aan.

Het openbaar onderwijs heeft de volgende kernwaarden:

- iedereen welkom
- iedereen benoembaar
- wederzijds respect
- waarden en normen
- van en voor de samenleving
- levensbeschouwing en godsdienst

Concept School!

VOS/ABB vindt er dat er voor ieder kind een plek moet zijn in het onderwijsbestel. Deze visie hebben wij samen met de Vereniging Openbaar Onderwijs geconcretiseerd in het toekomstconcept School!. Dit concept gaat uit van een school waarin alle kinderen zonder meer terecht kunnen met aandacht voor geloof en levensbeschouwing op basis van gelijkwaardigheid en wederzijds respect. School! stimuleert alle scholen om zich te onderscheiden op een specifiek aanbod en op de directe relatie tot de samenleving. Zo kan de school midden in de samenleving staan.

Het concept School! draagt bij aan de keuzevrijheid van ouders en leerlingen doordat scholen leerlingen niet meer mogen weigeren op basis van hun identiteit of overtuiging. Om te waken voor uniformiteit tussen de scholen, gaat het concept School! ervan uit dat scholen vrij zijn het onderwijs is te richten volgens een pedagogische visie die past bij de leerlingenpopulatie. Keuzevrijheid van ouders wordt daarmee gewaarborgd en zelfs vergroot.

Reactie op de vragen

1. Voorgesteld wordt dat leerlingen in bijzondere gevallen met rijksmiddelen tijdelijk onderwijs kunnen volgen bij een niet-bekostigde school. Welke effecten verwacht u van dit voorstel? Is dit voorstel voor u in de rol van ouder, leraar of onderwijsbestuurder werkbaar? Zo nee, waarom niet? Kleven er volgens u risico's aan de voorgestelde maatregelen? Zo ja welke?

Met de invoering van passend onderwijs zou ieder kind een plek moeten hebben in een bekostigde school. Het wetsvoorstel gaat ervan uit dat leerlingen in bijzondere gevallen tijdelijk onderwijs kunnen volgen op een niet-bekostigde school. VOS/ABB vindt dat er voor ieder kind een plek moet zijn in het onderwijsbestel.

Het voorstel gaat ervan uit dat in bijzondere gevallen leerlingen met rijksmiddelen tijdelijk onderwijs kunnen volgen bij een niet-bekostigde school. De leerling blijft echter ingeschreven op de bekostigde school. Dit betekent dat het bevoegd gezag c.q. de school verantwoordelijk blijft voor een leerling die onderwijs volgt op een andere school. Dit vraagt om regelmatig overleg tussen de bekostigde en de niet-bekostigde school.

VOS/ABB vindt dat het bevoegd gezag niet verantwoordelijk kan zijn voor een leerling die onderwijs krijgt op een andere school. Het bevoegd gezag heeft ook de middelen niet meer om deze verantwoordelijkheid te kunnen dragen. De middelen zijn immers overgemaakt aan de niet-bekostigde school.

Het wetsvoorstel gaat uit van een tijdelijke plaatsing in het particulier onderwijs. Het risico is dat de leerling na afloop van de periode geen passende plek kan vinden binnen het bekostigde onderwijs en daardoor thuis komt te zitten. Dit is een onwenselijke situatie. De vraag is derhalve of dit wetsvoorstel – waarbij wordt uitgegaan van een tijdelijke plaatsing in een niet-bekostigde school – het daadwerkelijke probleem oplost of dat het probleem vooruit wordt geschoven. Die vraag wordt in het wetsvoorstel niet beantwoord.

2. Voorgesteld wordt dat sportieve en culturele toptalenten in het basisonderwijs mogen afwijken van de onderwijslocatie en onderwijs mogen volgen buiten reguliere lestijden, als daarover overeenstemming wordt bereikt tussen ouders en de school. Welke effecten verwacht u van dit voorstel? Is dit voorstel voor u in de rol van ouder, leraar of onderwijsbestuurder werkbaar? Zo nee, waarom niet? Kleven er volgens u aan de voorgestelde maatregelen? Zo ja welke?

VOS/ABB ziet dat een (basis)school een belangrijke bijdrage levert aan de socialisatie van kinderen. Op school leren kinderen anderen kennen, begrijpen en waarderen. Vanuit deze gedachte vinden wij het onwenselijk dat een kind elders dan op school onderwijs volgt.

Daarnaast blijft de leerling ingeschreven op de school. Dit betekent dat het bevoegd gezag verantwoordelijk blijft voor de kwaliteit van het onderwijs en de voortgang van de leerling. Dit vraagt frequent overleg tussen het bevoegd gezag en degene die het onderwijs buiten de school geeft. De inspanningsverplichtingen voor de school nemen derhalve toe – zonder tegenprestatie. Ook dit vinden wij een onwenselijke situatie.

Dit neemt niet weg dat wij vinden dat kinderen hun sportieve en culturele talenten verder moeten kunnen ontplooiën. Maar – zoals hierboven is beschreven – vinden wij niet dat een schoolbestuur verantwoordelijk is voor het onderwijs dat de leerling elders krijgt.

3. Voorgesteld wordt dat leerlingen die met hun ouders langdurig in het buitenland verblijven, tijdelijk onderwijs op afstand kunnen volgen als daarover overeenstemming wordt bereikt tussen ouders en de school. Welke effecten verwacht u van dit voorstel? Is dit voorstel voor u in de rol van ouder, leraar of onderwijsbestuurder werkbaar? Zo nee, waarom niet? Kleven er volgens u risico's aan de voorgestelde maatregelen? Zo ja, welke?

VOS/ABB ziet dat een (basis)school een belangrijke bijdrage levert aan de socialisatie van kinderen. Op school leren kinderen anderen kennen, begrijpen en waarderen. Vanuit deze gedachte vinden wij het onwenselijk dat een kind elders dan op school onderwijs kan volgen.

Het voorstel met betrekking tot langdurig verblijf in het buitenland legt een grote druk op de schoolleiders / het bevoegd gezag. Immers, het bevoegd gezag blijft verantwoordelijk voor

de kwaliteit van het onderwijs dat het kind op afstand krijgt. Dit betekent dat al voor het verblijf in het buitenland ouders ondersteuning moeten krijgen in het onderwijs dat in de betreffende periode gegeven moet worden. Ouders zullen tevens instructies moeten krijgen. Om te voorkomen dat de leerling bij terugkomst een leerachterstand heeft, zal er ook gedurende de afwezigheid van de leerling contact moeten blijven tussen de leerkracht en de leerling en de betreffende ouders. Dit brengt gevolgen met zich mee voor bestuur en docent. De werkdruk wordt verhoogd, maar het bestuur krijgt geen extra middelen om een en ander te realiseren. In het wetsvoorstel wordt alleen gesproken over een toename van administratieve lasten voor de leerplichtambtenaar. Zoals hierboven is beschreven, is dit geen juiste conclusie. De inspanningsverplichtingen en de financiële lasten voor het schoolbestuur nemen ook toe. Gelet op de toenemende verantwoordelijkheid van het schoolbestuur door dit wetsvoorstel, zijn wij hier geen voorstander van.

4. Voorgesteld wordt dat kinderen via het volgen van thuisonderwijs aan de leerplicht kunnen voldoen indien het thuisonderwijs aan minimumkwaliteitsnormen voldoet waarop de onderwijsinspectie toezicht houdt. Welke effecten verwacht u van dit voorstel? Is dit voorstel voor u in de rol van ouder, leraar of onderwijsbestuurder werkbaar? Zo nee, waarom niet? Kleven er volgens u risico's aan de voorgestelde maatregelen? Zo ja, welke?

Vanuit de visie van VOS/ABB en het uitgangspunt van het openbaar onderwijs is thuisonderwijs niet nodig. Wij vinden dat iedereen de vrijheid heeft om te geloven wat hij of zij wil en deze geloven komen samen in een openbare school. Geloof of levensovertuiging wordt in het openbaar onderwijs niet beperkt tot een privéaangelegenheid. Iedereen is welkom. De school vormt een gemeenschap waarin iedereen en alle zienswijzen gelijkwaardig zijn. Een andere bijdrage aan de keuzevrijheid van ouders ligt in het feit dat in het openbaar onderwijs het onderwijs kan worden ingericht op basis van pedagogische visie. Het openbaar onderwijs biedt voor ieder wat wils en thuisonderwijs is niet nodig.

Daarnaast wordt de gewenste ontmoeting bij thuisonderwijs onvolledig gewaarborgd. Immers, door anderen te leren kennen, begrijpen en waarderen, ervaren kinderen dat verschillen in afkomst, sociaaleconomische status, cultuur, ontwikkeling en persoonlijkheid een verrijking kunnen zijn. De schoolcultuur en omgangsvormen op school bepalen in grote mate de socialisatie van kinderen en jongeren. Bij thuisonderwijs ontbreekt dit belangrijke aspect. Wij vinden derhalve dat een verruiming van de wet op de leerplicht met betrekking tot thuisonderwijs niet nodig is.

5. Hoe zou een thuisonderwijzer zijn pedagogisch-didactische bekwaamheid kunnen aantonen? Kunt u dit toelichten?

Indien thuisonderwijs wordt toegestaan, zijn wij van mening dat de thuisonderwijzer aan dezelfde minimale bevoegdheidseisen moet voldoen als een leerkracht van een basisschool of een docent in het voortgezet onderwijs. Middels toetsing kan dit worden aangetoond.

Hans Teegelbeckers, directeur VOS/ABB